

YASHIL

IQTISODIYOT
va
TARAQQIYOT

Ijtimoiy, iqtisodiy, texnologik, ilmiy, ommabop jurnal

RESPUBLIKA KONFERENSIYA (ILMIY-AMALIY ANJUMAN) MAQOLA VA TEZISLAR TO'PLAMI:
"MILLIY IQTISODIYOTNI BARQAROR SAQLASHDA
"YASHIL IQTISODIYOT", "YASHIL MOLIYA",
"YASHIL BUXGALTERIYA" VA ILG'OR
MUHANDISLIK MAKTABLARINI ILMIY-AMALIY
INTEGRATSIYALASHTIRISH DOLZARBLIGI"

Konferensiya maqola va tezislari to'plami

2025-YIL
30-MAY

IQTISODIYOT & TARAQQIYOT

Ijtimoiy, iqtisodiy, texnologik, ilmiy, ommabop jurnal

Bosh muharrir:

Sharipov Kongiratbay Avezimbetovich

Elektron nashr. 648 sahifa.

E'lon qilishga 2025-yil 11-martda ruxsat etildi.

Bosh muharrir o'rinbosari:

Karimov Norboy G'aniyevich

Muharrir:

Qurbonov Sherzod Ismatillayevich

Tahrir hay'ati:

Salimov Oqil Umrzoqovich, O'zbekiston Fanlar akademiyasi akademigi
Abduraxmanov Kalandar Xodjayevich, O'zbekiston Fanlar akademiyasi akademigi
Sharipov Kongiratbay Avezimbetovich, texnika fanlari doktori (DSc), professor
Rae Kvon Chung, Janubiy Koreya, TDIU faxriy professori, "Nobel" mukofoti laureati
Osman Mesten, Turkiya parlamenti a'zosi, Turkiya – O'zbekiston do'stlik jamiyati rahbari
Axmedov Durbek Kudratillayevich, iqtisodiyot fanlari doktori (DSc), professor
Axmedov Sayfullo Normatovich, iqtisodiyot fanlari doktori (DSc), professor
Abduraxmanova Gulnora Kalandarovna, iqtisodiyot fanlari doktori (DSc), professor
Kalonov Muxiddin Baxritdinovich, iqtisodiyot fanlari doktori (DSc), professor
Siddiqova Sadoqat G'afforovna, pedagogika fanlari bo'yicha falsafa doktori (PhD)
Xudoyqulov Sadirdin Karimovich, iqtisodiyot fanlari doktori (DSc), professor
Maxmudov Nosir, iqtisodiyot fanlari doktori (DSc), professor
Yuldashev Mutallib Ibragimovich, iqtisodiyot fanlari doktori (DSc), professor
Samadov Asqarjon Nishonovich, iqtisodiyot fanlari nomzodi, professor
Slizovskiy Dimitriy Yegorovich, texnika fanlari doktori (DSc), professor
Mustafakulov Sherzod Igamberdiyevich, iqtisodiyot fanlari doktori (DSc), professor
Axmedov Ikrom Akramovich, iqtisodiyot fanlari doktori (DSc), professor
Eshtayev Alisher Abdug'aniyevich, iqtisodiyot fanlari doktori (DSc), professor
Xajiyev Baxtiyor Dushaboyevich, iqtisodiyot fanlari doktori (DSc), professor
Hakimov Nazar Hakimovich, falsafa fanlari doktori (DSc), professor
Musayeva Shoira Azimovna, iqtisodiyot fanlari bo'yicha falsafa doktori (PhD), professor
Ali Konak (Ali Ko'nak), iqtisodiyot fanlari doktori (DSc), professor (Turkiya)
Cham Tat Huei, falsafa fanlari doktori (PhD), professor (Malayziya)
Foziljonov Ibrohimjon Sotvoldixo'ja o'g'li, iqtisodiyot fanlari bo'yicha falsafa doktori (PhD), dots.
Utayev Uktam Choriyevich, O'z.Respub. Bosh prokuraturasi boshqarma boshlig'i o'rinbosari
Ochilov Farkhod, O'zbekiston Respublikasi Bosh prokuraturasi IJQKD boshlig'i
Buzrukxonov Sarvarxon Munavvarxonovich, iqtisodiyot fanlari nomzodi, dotsent
Axmedov Javohir Jamolovich, iqtisodiyot fanlari bo'yicha falsafa doktori (PhD)
Toxirov Jaloliddin Ochil o'g'li, texnika fanlari bo'yicha falsafa doktori (PhD), katta o'qituvchi
Bobobekov Ergash Abdumalikovich, iqtisodiyot fanlari bo'yicha falsafa doktori (PhD), v.b. dots.
Djudi Smetana, pedagogika fanlari nomzodi, dotsent (AQSH)
Krissi Lyuis, pedagogika fanlari nomzodi, dotsent (AQSH)
Glazova Marina Viktorovna, iqtisodiyot fanlari nomzodi (Moskva)
Nosirova Nargiza Jamoliddin qizi, iqtisodiyot fanlari bo'yicha falsafa doktori (PhD), dotsent
Sevil Piriyeva Karaman, falsafa fanlari doktori (PhD) (Turkiya)
Mirzaliyev Sanjar Makhmatjon o'g'li, TDIU ITI departamenti rahbari
Ochilov Bobur Baxtiyor o'g'li, TDIU katta o'qituvchisi

IQTISODIYOT & TARAQQIYOT

Ijtimoiy, iqtisodiy, texnologik, ilmiy, ommabop jurnal

Editorial board:

- Salimov Okil Umrzokovich**, Academician of the Academy of Sciences of Uzbekistan
Abdurakhmanov Kalandar Khodjayevich, Academician of the Academy of Sciences of Uzbekistan
Sharipov Kongiratbay Avezimbetovich, Doctor of Technical Sciences (DSc), Professor
Rae Kwon Chung, South Korea, Honorary Professor at TSUE, Nobel Prize Laureate
Osman Mesten, Member of the Turkish Parliament, Head of the Turkey–Uzbekistan Friendship Society
Akhmedov Durbek Kudratillayevich, Doctor of Economic Sciences (DSc), Professor
Akhmedov Sayfullo Normatovich, Doctor of Economic Sciences (DSc), Professor
Abdurakhmanova Gulnora Kalandarovna, Doctor of Economic Sciences (DSc), Professor
Kalonov Mukhiddin Bakhridinovich, Doctor of Economic Sciences (DSc), Professor
Siddikova Sadokat Gafforovna, Doctor of Philosophy (PhD) in Pedagogical Sciences
Khudoykulov Sadirdin Karimovich, Doctor of Economic Sciences (DSc), Professor
Makhmudov Nosir, Doctor of Economic Sciences (DSc), Professor
Yuldashev Mutallib Ibragimovich, Doctor of Economic Sciences (DSc), Professor
Samadov Askarjon Nishonovich, Candidate of Economic Sciences, Professor
Slizovskiy Dmitriy Yegorovich, Doctor of Technical Sciences (DSc), Professor
Mustafakulov Sherzod Igamberdiyevich, Doctor of Economic Sciences (DSc), Professor
Akhmedov Ikrom Akramovich, Doctor of Economic Sciences (DSc), Professor
Eshtayev Alisher Abduganiyevich, Doctor of Economic Sciences (DSc), Professor
Khajiyev Bakhtiyor Dushaboyevich, Doctor of Economic Sciences (DSc), Professor
Khakimov Nazar Khakimovich, Doctor of Philosophy (DSc), Professor
Musayeva Shoira Azimovna, Doctor of Philosophy (PhD) in Economic Sciences, Professor
Ali Konak, Doctor of Economic Sciences (DSc), Professor (Turkey)
Cham Tat Huei, Doctor of Philosophy (PhD), Professor (Malaysia)
Foziljonov Ibrokhimjon Sotvoldikhoja ugli, Doctor of Philosophy (PhD) in Economic Sciences, Associate Professor
Utayev Uktam Choriyevich, Deputy Head of Department, Prosecutor General's Office of Uzbekistan
Ochilov Farkhod, Head of DCEC, Prosecutor General's Office of Uzbekistan
Buzrukxonov Sarvarkhon Munavvarkhonovich, Candidate of Economic Sciences, Associate Professor
Akhmedov Javokhir Jamolovich, Doctor of Philosophy (PhD) in Economic Sciences
Tokhirov Jaloliddin Ochil ugli, Doctor of Philosophy (PhD) in Technical Sciences, Senior Lecturer
Bobobekov Ergash Abdumalikovich, Doctor of Philosophy (PhD) in Economic Sciences, Acting Associate Professor
Judi Smetana, Candidate of Pedagogical Sciences, Associate Professor (USA)
Chrissy Lewis, Candidate of Pedagogical Sciences, Associate Professor (USA)
Glazova Marina Viktorovna, Candidate of Economic Sciences (Moscow)
Nosirova Nargiza Jamoliddin kizi, Doctor of Philosophy (PhD) in Economic Sciences, Associate Professor
Sevil Piriyeva Karaman, Doctor of Philosophy (PhD) (Turkey)
Mirzaliyev Sanjar Makhamatjon ugli, Head of the Department of Scientific Research and Innovations, TSUE
Ochilov Bobur Bakhtiyor ugli, Senior lecturer at TSUI

Ekspertlar kengashi:

Berkinov Bazarbay, iqtisodiyot fanlari doktori (DSc), professor
Po'latov Baxtiyor Alimovich, texnika fanlari doktori (DSc), professor
Aliyev Bekdavlal Aliyevich, falsafa fanlari doktori (DSc), professor
Isakov Janabay Yakubbayevich, iqtisodiyot fanlari doktori (DSc), professor
Xalikov Suyun Ravshanovich, iqtisodiyot fanlari nomzodi, dotsent
Rustamov Ilhomiddin, iqtisodiyot fanlari nomzodi, dotsent
Hakimov Ziyodulla Ahmadovich, iqtisodiyot fanlari doktori, dotsent
Kamilova Iroda Xusniddinovna, iqtisodiyot fanlari bo'yicha falsafa doktori (PhD)
G'afurov Doniyor Orifovich, pedagogika fanlari bo'yicha falsafa doktori (PhD)
Fayziyev Oybek Raximovich, iqtisodiyot fanlari bo'yicha falsafa doktori (PhD), dotsent
Tuxtabayev Jamshid Sharafetdinovich, iqtisodiyot fanlari bo'yicha falsafa doktori (PhD), dotsent
Xamidova Faridaxon Abdulkarim qizi, iqtisodiyot fanlari doktori, dotsent
Yaxshiboyeva Laylo Abdisattorovna, katta o'qituvchi
Babayeva Zuhra Yuldashevna, mustaqil tadqiqotchi

Board of Experts:

Berkinov Bazarbay, Doctor of Economic Sciences (DSc), Professor
Pulatov Bakhtiyor Alimovich, Doctor of Technical Sciences (DSc), Professor
Aliyev Bekdavlal Aliyevich, Doctor of Philosophy (DSc), Professor
Isakov Janabay Yakubbayevich, Doctor of Economic Sciences (DSc), Professor
Khalikov Suyun Ravshanovich, Candidate of Economic Sciences, Associate Professor
Rustamov Ilkhomiddin, Candidate of Economic Sciences, Associate Professor
Khakimov Ziyodulla Akhmadovich, Doctor of Economic Sciences, Associate Professor
Kamilova Iroda Xusniddinovna, Doctor of Philosophy (PhD) in Economics
Gafurov Doniyor Orifovich, Doctor of Philosophy (PhD) in Pedagogy
Fayziyev Oybek Raximovich, Doctor of Philosophy (PhD) in Economics, Associate Professor
Tukhtabayev Jamshid Sharafetdinovich, Doctor of Philosophy (PhD) in Economics, Associate Professor
Khamidova Faridakhon Abdulkarimovna, Doctor of Economic Sciences, Associate Professor
Yakhshiboyeva Laylo Abdisattorovna, Senior Lecturer
Babayeva Zuhra Yuldashevna, Independent Researcher

- 08.00.01 Iqtisodiyot nazariyasi
- 08.00.02 Makroiqtisodiyot
- 08.00.03 Sanoat iqtisodiyoti
- 08.00.04 Qishloq xo'jaligi iqtisodiyoti
- 08.00.05 Xizmat ko'rsatish tarmoqlari iqtisodiyoti
- 08.00.06 Ekonometrika va statistika
- 08.00.07 Moliya, pul muomalasi va kredit
- 08.00.08 Buxgalteriya hisobi, iqtisodiy tahlil va audit
- 08.00.09 Jahon iqtisodiyoti
- 08.00.10 Demografiya. Mehnat iqtisodiyoti
- 08.00.11 Marketing
- 08.00.12 Mintaqaviy iqtisodiyot
- 08.00.13 Menejment
- 08.00.14 Iqtisodiyotda axborot tizimlari va texnologiyalari
- 08.00.15 Tadbirkorlik va kichik biznes iqtisodiyoti
- 08.00.16 Raqamli iqtisodiyot va xalqaro raqamli integratsiya
- 08.00.17 Turizm va mehmonxona faoliyati

Muassis: "Ma'rifat-print-media" MChJ

Hamkorlarimiz: Toshkent davlat iqtisodiyot universiteti, O'zR Tabiat resurslari vazirligi, O'zR Bosh prokuraturasi huzuridagi IJQK departamenti.

Jurnalning ilmiyligi:

“Yashil” iqtisodiyot va taraqqiyot” jurnali

O'zbekiston Respublikasi Oliy ta'lim, fan va innovatsiyalar vazirligi huzuridagi Oliy attestatsiya komissiyasi rayosatining 2023-yil 1-apreldagi 336/3-sonli qarori bilan ro'yxatdan o'tkazilgan.

MUNDARIJA

Omborxonada wms tizimidan foydalanishni afzalliklari.....	16
G'ofurov Shoxjaxon Abdumajit o'g'li, Yuldashev Abduhakim Abdukarimovich	
Интеграция проектного офиса в корпоративную структуру строительной компании, работающей по ерс-контрактам.....	21
Махмудов Сардор Козим угли	
Investition muhit va unga ta'sir etuvchi omillar tahlili	24
Ochilov Bobur Baxtiyor o'g'li	
Tadbirkorlik faoliyati to'g'risidagi itimoiy-iqtisodiy qarashlar tahlili.....	27
Abduvohidov Behzod XXX	
Tijorat banklarida kredit portfelini boshqarishning asosiy yo'nalishlari.....	30
Jo'rayev Eldor Berdibekovich	
O'zbekistonda davlat budjetini kupaytirishda soliqlarni ahamiyati.....	34
Karimova Gulbahor Normurodovna	
Dunyo oziq-ovqat bozorining dinamik rivojlanishidagi o'zgarishlar, qiyinchiliklar va ularning yechimlari	36
Tolipova Baxtigul Farxodovna	
Исследование тепловых и диффузионных процессов при азотировании зубчатых колес в вакуумной среде	39
Жасурбек Юлдашбоевич Холмирзаев	
Axborot tizimlaridan foydalangan holda tashkilotni boshqarish bo'yicha qarorlar qabul qilishni takomillashtirish	49
Xujamova Shahrizoda Otabek Qizi	
Sanoat sektorida dekarbonizatsiya va qayta tiklanuvchi energiya manbalaridan foydalanish strategiyalari	52
Bobobekov Ergash Abdumalikovich	
Sanoat rivojlanishini ekonometrik modellashtirish (Surxondaryo viloyati misolida)	56
Xalmuratov Zakirjan Mekkamovich	
"Yashil iqtisodiyot" – barqaror taraqqiyot omili.....	58
Lapasova Kamola Farhod qizi	
Umumta'lim maktablarida informatika fanini o'qitishda sun'iy intellektdan foydalanishning pedagogik imkoniyatlari	60
Raxmonov Baxtiyor Azzamovich	
"Makroiqtisodiy masalalarni yechishda matematik modellarning ahamiyati"	63
Abdiraimov Abbas Xolmurod O'g'li	
Moda marketingida iste'molchilarning ichki ehtiyojlari va xulq-atvoriga asoslangan yondashuvlar	67
Tuxtaeva Oydiyoy Normamatovna	
O'zbekiston Respublikasida standartlashtirish siyosatida xalqaro tashkilotlar bilan hamkorlik tahlili	72
Raximov Ilyos Muydinovich	
Tijorat banklarida omonatlarni jalb qilishda mijoz sodiqligini oshirishga qaratilgan innovatsion yondashuvlar	75
Raximov Shoxrux Furqatovich	
Raqamli bank xizmatlarida sun'iy intellektdan foydalanishning istiqbollari va xavfsizlik masalalari.....	78
Erdonayev Aliqul Xalimovich	
Ta'minot zanjirini optimallashtirish yo'llari.....	82
Matkarimova Umida Alisher qizi, Yuldashev Abduhakim Abdukarimovich	
The role of global value chains in international trade competition.....	85
Rakhmonova Dildora Ergash Qizi	
Электронная коммерция в узбекистане: государственные стратегии, технологический прогресс и барьеры развития.....	88
Махаммадалиева Муслимахон Шерали Кизи	

Modernization of the social protection system through digital technologies and innovative approaches.....	90
Abduzoirov Mukhiddin Umidjon ugli, Quدراتov Inomjon Nemat ugli	
Tabiiy va sun'iy tolalar asosida qayta ishlangan mahsulotlarning texnologik sifati va iqtisodiy samaradorligi.....	93
Raximov Furqat Jalalovich	
Maishiy kimyo tovarlari B2B bozori uchun barqaror va yashil taqsimot modellarini ishlab chiqish.....	97
Ro'ziyeva Farzona Komiljon qizi	
Chakana savdo va xorijiy investitsiyalarni jalb qilish orqali hududiy iqtisodiyotni rivojlantirish	102
Po'latova Sug'diyona Iskandar qizi, Abdullayev Firdavs Sanjar o'g'li, Ravshanova Muxtarama	
Zamonaviy shahar massivlarida xizmat ko'rsatish va boshqarishda "Aqlli shahar" konsepsiyasi.....	105
Ismailov Najmiddin Ilxamovich	
Germaniyaning ta'minot zanjirlarini boshqarish tajribasidan foydalanishni afzalliklari.....	108
Nuriddinov G'ulomiddin Ziyovuddin o'g'li, Yuldashev Abduhakim Abdukarimovich	
Ta'minot zanjirida CPFR texnologiyasi foydalanishni afzalliklari.....	111
Komilov Muhammad Yusuf Sardorbek o'g'li, Yuldashev Abduhakim Abdukarimovich	
Ta'minot zanjirlarini qo'llashda jahon tajribasi.....	115
Karimov Amirxon Anvarovich, Yuldashev Abduhakim Abdukarimovich	
Sug'urtada investisiya faoliyatini tashkil etishni huquqiy asoslari.....	118
Suyunov Isomiddin Tilovkobilovich	
Yurtimizda amaldagi budjetlararo munosabatlar tartibi, hisobi hamda uning afzalliklari.....	122
Po'latov Tirkash Sotiboldiyevich	
Aholini ijtimoiy himoya qilish institutlari shakllanishining xorij tajribalari	127
Bobonov N.H.	
Способ организации продуктивной работы преподавателя и его влияние на результативность	131
Гулнора Казимова	
Literature is a reflection of the soul and culture of humanity.....	136
Sayidova Sayyora Yorikulovna	
Turizm infratuzilmasida transport xizmatlarini integratsiyalash: muammo va yechimlar	140
Vakilov Ruslan Tillabayevich	
Ekoturizm va madaniy meros obyektlariga tashrifni tartibga soluvchi huquqiy normalar	142
Sayfiddinov Sharofiddinxo'ja Najmiddin o'g'li	
Strategies for achieving sustainable growth through green economy transition.....	145
Umida Kakhramonova Gayratovna	
Buxoro viloyatida qishloq xo'jaligida suv resurslaridan foydalanish samaradorligini oshirishda innovatsion yondashuvlar.....	149
Ro'ziyev Sobirjon Samatovich	
Xizmat ko'rsatish sohasida mulkni qayta baholash va unga yetkazilgan moddiy zararni aniqlash.....	153
Xadjayev Kamoliddin Fazliddinovich	
Shahar aglomeratsiyasining sifatini ekologik va geologik mezonlar asosida kompleks baholash.....	155
Irgashev Shavkatbek Turdiyevich	
Sanoatda korxonalarining qayta tiklanuvchi energiya manbalari asosida barqaror iqtisodiy o'sishini ta'minlash	160
Qalandarova Gulshoda Nazirjon qizi	
Raqamli iqtisodiyot sharoitida hududiy tengsizliklarni kamaytirish usullari.....	165
Ibragimov Baxrom Baxodirovich	
Tog' yon bag'rida joylashgan kon uymlarini ochiq usulda qazib olish xususiyatlari.....	174
I.T. Mislibayev, M.Sh. Ochilova	
Milliy iqtisodiyotda turizmning o'rni va rivojlanish imkoniyatlari.....	176
Xudoyberdiyeva Hilola Himmatovna	
China insurance market experience	178
Jumaboyev Akmal Sheraliyevich	

Tijorat banklarida moliyaviy resurslarning shakllanish manbalari.....	181
Tangirkulov Bekzod Boxadirovich	
Bank tizimida buxgalteriya hisobotlarida axborot texnologiyalarining roli va rivoji.....	185
Sodiqov Sanjar Saydullo o'g'li	
Samarali loyiha risklarini boshqarish: nazariya va amaliyot.....	189
Nosirova Gulira'no Abdulaziz qizi	
XXI-asrda Xitoyning iqtisodiy taraqqiyoti: sohaviy islohotlar, yutuqlar va muammolar tahlili.....	192
D.E.Qarshiyev	
Boshqaruv hisobining zamonaviy konsepsiyalarini joriy etish xo'jalik yurituvchi subyektlarda natijadorlikka erishishning muhim omilidir	195
Xoshimov Baxrom Baxadirovich	
Eksportga chiqariladigan mahsulotlar uchun zamonaviy qadoqlashning ahamiyati va tendensiyalari	201
Xidirov Shohrux Bobur o'g'li	
Усовершенствование подходов к управлению проблемными кредитами в коммерческих банках узбекистана	205
Улмасой Хусан кизи Ахмедова	
Sug'urtada investitsiya faoliyatini obyekt va predmeti	208
D.E.Qarshiev	
O'zbekistonda raqamli texnologiyalarning tadbirkorlik sohasida istiqbollari.....	211
Sattarov Xayrulla Fayzullayevich	
Sug'urtada anderryating xizmatini xorij tajribasidan foydalanish.....	213
D.E. Qarshiev	
Важность проекта «умный город» в узбекистане	216
Акбаржон Иминов	
The role of digitalization of healthcare in the implementation of the safe city project	218
Akbarjon Iminov	
Moliyaviy faoliyat natijalari hisobini takomillashtirishda tahlilning o'rni.....	220
Po'latov Xudoyberdi Uktamovich, Abduxoliqov Isomiddin Ikrom o'g'li, Shakarov Shahzod Sobir o'g'li	
Temir yo'l va intermodal transport tizimining rivojlanishi: investitsiyalar, xarajatlar va samaradorlik tahlili.....	226
Turdiyeva Irodaxon Ismoil qizi	
O'zbekistonda qishloq xo'jaligini barqaror rivojlantirish uchun xorijiy investitsiyalarni jalb qilish ahamiyati.....	230
S.J. Yangiboev	
Korporativ boshqaruv va moliyaviy barqarorlik o'rtasidagi bog'liqlik: davlat ishtirokidagi korxonalar misolida.....	234
Musurmonov Mehroj Murtaza o'g'li	
“Sanoat korxonalarida zamonaviy loyiha menejerining asosiy kompetensiyalar modelini ishlab chiqish”.....	238
Axmedov Daniyar Sabirovich, Valiyev Shamsiddin Eshpulatovich	
Turizmdagi shartnoma munosabatlari: turoperatorlar, turagentlar, turistik xizmatlar iste'molchilari.....	241
Ergasheva Iroda Ibrohim qizi	
“Разработка модели ключевых компетенций современного менеджера проекта в промышленных предприятиях”	243
Ахмедов Данияр Сабирович, Научный руководитель	
Xorijiy tajriba asosida o'zbekistonda oliy ta'lim akademik boshqaruvini takomillashtirish	249
Muxamedova Moxigul Xusanovna	
The role of international institutions in accelerating green finance	253
Qudratov Inomjon Nemat o'g'li	
Barqaror iqtisodiy o'sish sharoitida yashil innovatsiyalar va raqamli texnologiyalarni rivojlantirish	257
Xudayberdieva Dilnoza Egamberdiyevna	
Indicators and criteria of women's sustainable employment in the context of economic growth.....	262
Kholiyorova Shokhista Kahramon kizi	
Qishloq xo'jaligi sohasida “Salam” maxsus savdo shartnomalaridan foydalanish istiqbollari.....	267
Xoliyrov Xomid	

Davlat xaridlarida kichik biznesning ortib borishi va uning umumiy tizimdagi o'rnini	269
Majidov Nizom Baxramovich	
Davlat qarzlari qaytarish mexanizmlarini takomillashtirish va tashqi xatarlardan himoyalash yo'nalishlari	273
Sayfutdinov Xasanboy Dilshodovich	
Xalqaro moliya institutlaridan investitsiyalarni jalb qilishning ahamiti	277
Tolibov Shoxrux Muminovich	
O'zbekiston respublikasining soliq salohiyati: 2024-yilda viloyatlar va Qoraqalpog'iston	280
Poyonov Otabek Abdiqaxxor o'g'li, Almardonov Muxamadi Ibragimovich, Tuxtabayev Jamshid Sharafetdinovich	
Oliy ta'lim muassasalarida investitsiya muhitini boshqarishning institutsional mexanizmlari	283
Otaxanov Rasulbek Marks o'g'li	
Автоматизированное управление корпоративными расходами: стратегический подход и экономическая эффективность	286
Кахоров Абдумалик Рахматулло угли	
Повышающаяся значимость коренного изменения деятельности традиционных СМИ в реалиях освещения процесса построения нового Узбекистана	289
Салим Дониёров	
Raqamli transformatsiyaning mohiyati va bank sohasidagi ahamiyati	294
Kamolov Sardorbek Davlatjon o'g'li	
Деятельность международных финансово-кредитных организаций и перспективы развития сотрудничества с Республикой Узбекистан	299
Холикова Зарнигор Камолиддин кизи	
Budjet tashkilotlarining xarajatlar smetalarida davlat xarajatlarini moliyalashtirish tartibi va amal qilish holati	302
Abdurasulov Sardor To'liqin o'g'li	
Tijorat banklari tomonidan komplayens-nazorat tizimini rivojlantirish istiqbollari	307
Rustamov Sunnatillo Rustamovich	
Bank tizimi modernizatsiyasida innovatsion boshqaruv modellarining ahamiyati	310
Hamroyev Xurshid Jalilovich	
Raqamli iqtisodiyot va xalqaro raqamli integratsiya	314
Turapov Bahromjon Alisher o'g'li	
O'zbekiston Respublikasida yashirin iqtisodiyotni qisqartirishga yo'naltirilgan davlatning siyosati, me'yoriy-huquqiy bazasi va iqtisodiy islohotlari	317
Xasanov Jaxongir Jamshidovich	
"Qurilish materiallari sanoatida innovatsion faollikni rag'batlantirish mexanizmi"	321
G'ulomov Ilhom Akramovich	
Legal foundations and challenges in the implementation of guarantees for foreign investors' rights	324
Alisherova E'zoza, N. Kh. Rakhmonqulova	
Innovatsion faollikni oshirish orqali qurilish materiallari sanoatida raqobatbardoshlikni ta'minlash	326
G'ulomov Ilhom Akramovich	
Soliq siyosatining inklyuziv rivojlanishni ta'minlashining huquqiy-me'yoriy asoslari	329
Hakimov Feruz Xurshid o'g'li	
Транснациональные корпорации и международное право: к формированию глобальных экономических норм через расширение правосубъектности	334
Хидоятов Бурхон Ғайрат ўғли, С.М. Адилходжаева	
O'zbekistonda yashirin iqtisodiyotning hozirgi holati va uni shakllantiruvchi omillar	338
Malikov Abdulaziz Toxirjon o'g'li, S.A. Zakirova	
Abxidjit Banerdji va Ester Dyuflo ilmiy qarashlarida kambag'allikni qisqartirish istiqbollari	343
M.E.Rajabboyev	
Transport va logistika infratuzilmasini modernizatsiya qilish orqali eksport samaradorligini oshirish	346
Kurbonova Ma'mura Abdukarim qizi	
Fond bozori vositasida iqtisodiyotni moliyalashtirishning usullari	350
G'aniyev Axrorjon Norboy o'g'li	
Davlat moliyaviy nazorati tizimida ichki audit xizmati faoliyatining amaliy jihatlari	354
Kuliyev Komil Shuxratovich	
Digitalization in economy	358
Razzaqov Jasur Xamraboevich, Yaqubov Matrasul Mavlonberdiyevich, Sabirova Nodira Komil qizi	

Sirkulyar iqtisodiyot tamoyillariga asoslangan yashil investitsiya strategiyalari.....	361
Hakimov Anvarjon Abdulloyevich	
Sun'iy intellekt yordamida quritilgan organik mevalar eksportida marketing strategiyalarini optimallashtirish.....	363
Xidirov Shohrux Bobir o'g'li	
Ziyorat turizmini rivojlantirishda zamonaviy texnologiyalardan foydalanish.....	372
Zaripov Toxirjon Yusufboy o'g'li	
Hududlarda ayollar bandligini ta'minlash orqali investitsion muhitni yaxshilash yo'llari.....	376
Imomova Kamola Novfal qizi	
O'ZBEKISTONDA SOG'LIQNI SAQLASH TIZIMIDA TADBIRKORLIK FAOLIYATI.....	381
Solikhova Dildora Alisher qizi	
SANOAT KORXONALARINING RAQAMLI TRANSFORMATSIYASI: IQTISODIY SAMARADORLIK VA INNOVATSIYA BOSHQARUVI.....	384
Mansurova Sayyora Baxtiyor qizi	
O'ZBEKISTONNING IT-XIZMATLAR EKSPORTI GEOGRAFIYASI 2024-YIL NATIJALARI.....	387
Jumaboyev Akmaljon Sheraliyevich	
O'ZBEKISTON SUG'URTA BOZORINI TAKOMILLASHTIRISH.....	391
Abdurazaqov Jasur Abdunasimovich	
TURIZM SOHASIDA MIJOZLAR SODIQLIGINI OSHIRISHDA MARKETING KOMMUNIKATSIYALARINING AHAMIYATI.....	397
Shaymanov To'liqin Mahmayusupovich	
BARQAROR RIVOJLANISHNI TA'MINLASHDA SOLIQ SIYOSATINING SAMARADORLIGI.....	400
Sheraliyev Nurbek Jumanazarovich	
O'ZBEKISTON IQTISODIYOTIDA TURIZMNING O'RNI: GLOBAL VA MAHALLIY TAHLIL.....	402
Xamdullayeva Gulhayo Ergash qizi	
O'ZBEKISTON EKSPORT TARKIBINI YUQORI QO'SHIMCHA QIYMATLI MAHSULOTLARGA O'TKAZISH STRATEGIYASINI TAKOMILLASHTIRISH.....	404
Raximov Eshmurod Normuradovich	
EKSPORT FAOLIYATIDA ERKIN IQTISODIY ZONALARNING SAMARADORLIGINI OSHIRISH YO'LLARI.....	408
Berdivaliyeva Madina Komiljon qizi	
SIYOSIY ISLOHOTLAR VA GLOBALLASHUVNI O'ZBEKISTON IQTISODIYOTIGA TA'SIRI.....	411
Xalilova Sevaraxon Alijon qizi	
O'ZBEKISTONNING YALPI ICHKI MAHSULOT (YAIM) O'SISH TENDENSIYALARI.....	414
Akmalbek Najimov Umid o'g'li, Ishmanova Dinara	
MILLIY MOLIYA BOZORI JORIY HOLATI TADQIQI VA RIVOJLANISH ISTIQBOLLARI.....	417
Samadov Temur Oybek o'g'li	
ELEKTRON TO'LOV XAVFSIZLIGI: ZAMONAVIY TAHDIDLAR VA HIMOYA MEXANIZMLARI.....	421
Toxirov Shodibek Jo'ra o'g'li	
MAMLAKAT MAKROIQTISODIY BARQARORLIGINI TAMINLASHDA TASHQI SAVDO SIYOSATINING O'RNI.....	424
Alimova Dilfuzaxon Rustam qizi	
O'ZBEKISTONDA G'AZNACHILIK TIZIMINI RAQAMLASHTIRISH ORQALI DAVLAT MOLIYASI BOSHQARUVINING SAMARADORLIGINI OSHIRISH YO'NALISHLARI.....	427
Tangrieva Farida Abdulkarimovna	
DEVELOPING TOURISM THROUGH VIRTUAL AND AUGMENTED REALITY TECHNOLOGIES.....	431
Olimov Davron Olimovich	
JAHON MOLIYA BOZORLARINING BARQARORLIGI VA INQIROZ XAVFI.....	433
Jalolov Umidjon Xudoyberdi o'g'li, Yegamberdiyev Shuxrat Satimbayevich	
РОЛЬ И ЗНАЧЕНИЕ ФИНАНСОВОЙ БЕЗОПАСНОСТИ В ПРОВЕДЕНИИ И СОВЕРШЕНСТВОВАНИИ ГОСУДАРСТВЕННОГО ФИНАНСОВОГО КОНТРОЛЯ.....	436
Турсунбоева Нилуфар Отабековна	
O'ZBEKISTONDA TURIZM XIZMATLARI EKSPORTINING IJTIMOY-IQTISODIY MEXANIZMLARI VA RIVOJLANISH ISTIQBOLLARI.....	441
Bakhromov Akmal Abduvahid o'g'li	

TASHKILOTNING INNOVATSION POTENSIALI RAQOBATBARDOSHLIK USTUNLIGI SIFATIDA.....	445
<i>Djalilov Sardor Sadilloevich</i>	
SUN'YI INTELLEKT ASOSIDAGI INVESTITSİYALARNI JALB QILISH TAHLILI: SINGAPUR IQTISODIY TARAQQIYOT KENGASHI, IRLANDIYANING IDA STRATEGIYASI VA BAANING NEXTGENFDI TASHABBUSI TAQQOSLAMASI.....	448
<i>Kurolov Maksud Obitovich</i>	
IQTISODIYOTNI MODERNIZATSİYALASH SHAROITIDA TIJORAT BANKLARI TOMONIDAN KICHIK BIZNES VA TADBIRKORLIK SUBYEKTLARINI KREDITLASH AMALIYOTI	457
<i>Sultonova Sevara Faxriddinovna</i>	
HUDUDLARDA ICHKI TURIZMNI RIVOJLANTIRISHDA MAHALLIY AHOLINING ROLI	459
<i>Jahongir Matkarimov</i>	
ISHLAB CHIQRISH KORXONALARINING RENTABELLIK DARAJASIGA TA'SIR ETUVCHI OMILLAR TAHLILI	462
<i>To'laganov Ziyovuddin Kamolitdin o'g'li</i>	
THE INTERRELATION BETWEEN HUMAN CAPITAL DEVELOPMENT AND DEMOGRAPHIC CHALLENGES IN UZBEKISTAN	466
<i>Hamrokulov Mirabbos Ortiqovich</i>	
TIJORAT BANKLARINING MOLIYAVIY BARQARORLIGINI TA'MINLASHDA LIKVIDLIK BOSHQARUVI VA MONETAR SIYOSATNING O'ZARO TA'SIRI	468
<i>Turdibayev Abdulaziz Abduvaxidovich</i>	
TOSHKENT VILOYATIDA OLTIN BEL TOG' KURORTINI RIVOJLANTIRISHNING MARKETING STRATEGIYALARI.....	472
<i>Ashurov Abdulaziz Rustamovich, Ishmuratov Baxodir Xusanovich, Mahmudov Ziyoviddin Shamsiddinovich, Fatema Nabizada Javid</i>	
KICHIK BIZNES SUBYEKTLARINI SOLIQQA TORTISH XUSUSIYATLARI	477
<i>Berdibekova Dilfuza Xoldorbekovna</i>	
THE CHALLENGES OF ECONOMIC INTEGRATION IN THE GLOBAL ECONOMY FOR CENTRAL ASIAN COUNTRIES	480
<i>Tojiqulova Sitara Sobirjon qizi</i>	
SURXONDARYO VILOYATIDA INVESTITSİYALAR HAJMINING AHOLI BANDLIGIGA TA'SIRI.....	485
<i>Zaripova Muqaddas Jumaniyozovna, Normurodov Asliddin Alijon o'g'li</i>	
TIJORAT BANKLARIDA RISKLARNI BOSHQARISHNING ZARURLIGI.....	489
<i>B.Izbosarov, N.Hakimova</i>	
GLOBAL OZIQ-OVQAT TIZIMIDA BOZOR MEXANIZMLARINING ROLI VA MUVOZANATI	491
<i>Abdusamatov Barkamol Rustamjon o'g'li</i>	
TURIZM INFRATUZILMASINI RIVOJLANTIRISHDA DAVLAT-XUSUSIY SHERIKLIK MODEL.....	493
<i>Jahongir Matkarimov</i>	
O'ZBEKISTONDA KICHIK TADBIRKORLIK SUBYEKTLARI EKSPORT FAOLIYATINI TAKOMILLASHTIRISH.....	496
<i>Xalilova Feruza Jamolovna</i>	
IMPROVING THE EVALUATION OF RETAIL LENDING PRACTICES EFFICIENCY IN COMMERCIAL BANKS OF THE REPUBLIC OF UZBEKISTAN.....	499
<i>Mamatova Sevara Ilhom qizi</i>	
RAQAMLI TEXNOLOGIYALAR ASOSIDA PAXTA-TO'QIMACHILIK SANOATINI MODERNIZATSIYA QILISH YO'NALISHLARI VA ISTIQBOLLARI	504
<i>Abdullayev Hamidulla Abdug'ani o'g'li</i>	
O'ZBEKISTON RESPUBLIKASIDA YASHIL IQTISODIYOT SHAROITIDA HUDUDLARNING STRATEGIK MAQSADLARINI ISHLAB CHIQRISH ASOSIDA AGROTADBIRKORLIK SUBYEKTLARINING INNOVATSION FAOLIYATINI RIVOJLANTIRISH	506
<i>G'afurov Zohidjon</i>	
YOSHLAR STARTAPLARINI VENCHUR FONDLARI ORQALI QO'LLAB-QUVVATLASH IMKONIYATLARI.....	508
<i>Valiev Umid Gulamovich</i>	
"YASHIL IQTISODIYOT" IMKONIYATLARIDAN FOYDALANIB O'ZBEKISTONDA IJTIMOYIY - IQTIDOYIY MUAMMAOLARNI XAL ETISH	511
<i>Karimov Nodirbek</i>	

MAKTABGACHA TA'LIM MUASSASALARIDA OZIQ-OVQAT, XAVFSIZLIK VA XO'JALIK XIZMATLARINI AUTSORSING ASOSIDA TASHKIL ETISHNING BUDJETGA TA'SIRI.....	514
Kamidov Anis Choriyevich	
THE ROLE OF AMINO ACIDS IN THE LIFE OF ATHLETES.....	518
Yoldasheva Roila Jumaevna	
ТРАНСФОРМАЦИЯ ИНСТИТУТОВ ВНЕШНЕЭКОНОМИЧЕСКОЙ ДЕЯТЕЛЬНОСТИ ТУРЦИИ В УСЛОВИЯХ ГЛОБАЛЬНОЙ КОНКУРЕНЦИИ.....	525
Солиев Абдумаджид Джабборович	
O'ZBEKISTONDA KAPITAL BOZORI INFRATUZILMASINI RIVOJLANTIRISH HOLATI TAHLILI	529
Holov Sherali	
BANK TIZIMIDA KREDIT RISKLARINI KAMAYTIRISHNING ZAMONAVIY USULLARI VA ULARNING SAMARADORLIGI.....	532
Abdusalamov Olimjon Eshmirzayevich	
BOZOR IQTISODIYOTIDA DAROMADLAR TAQSIMOTI VA TENGSIZLIK MUAMMOSI	536
Fayziyeva Dilso'z Bahodirovna	
KICHIK BIZNESNI MOLIYAVIY QO'LLAB-QUVVATLASHDA GAROVSIZ MIKROKREDITLARNI QAYTA MOLIYALASHTIRISH TIZIMINING AHAMIYATI	540
Annaklichev Sahi Saparmuhamedovich	
KORPORATIV TUZILMALARNING MOLIYAVIY BARQARORLIGINI TA'MINLASHDA SAMARADORLIK KO'RSATKICHLARI TIZIMINI TRANSFORMATSIYA QILISH.....	543
Jumatova Gulzar Maxmud qizi	
QURILISH MATERIALLARI ISHLAB CHIQUVCHI KORXONALARDA SIFAT MENEJMENTI TAMOYILLARIDAN FOYDALANISH	548
Achilov Ilmurad Neymatovich	
TOVAR-XOMASHYO BIRJALARIDA SAVDO TURLARINING SHAKLLANISHI VA ULARNING BOZOR SAMARADORLIGIGA TA'SIRI	553
Xudayberdiyev Kamoliddin Ustemirovich	
THE EVOLUTION OF E-COMMERCE IN UZBEKISTAN: TRENDS, DRIVERS, AND FUTURE PROSPECTS.....	555
Madina Abdujabborova, Nozima Zufarova Professor	
TURIZM SOHASIDA MEHMONXONA XIZMATLARINING MAZMUNI VA RIVOJLANTIRISHNING ILMIY NAZARIY ASOSLARI	559
Mir-Jafarova Aziza Javoxirovna	
CHAKANA SAVDO KORXONASIDA BRENND STRATEGIYASINI SHAKLLANTIRISHDA RAQAMLI MARKETING TEXNOLOGIYALARINING O'RNI	563
Ro'zimatov Shohboz Hamdambek o'g'li	
MINTAQA TURIZM POTENTIALI TUSHUNCHASINING XUSUSIYATLARIGA OID ILMIY NAZARIY YONDASHUVLAR.....	568
Madaminova Sanabar Askarovna	
TIJORAT BANKLARI FAOLIYATINI RIVOJLANTIRISHDA RAQAMLI BANK XIZMATLARINI JORIY ETISH USULLARI.....	571
Jabborov Baxriddin Rashidovich	
YASHIL IQTISODIYOTNI MOLIYALASHTIRISH ORQALI IQTISODIYOT SAMARADORLIGINI OSHIRISH.....	574
S.Xalikov	
INVESTITSIYA MUHITI JOZIBADORLIGINI OSHIRISHNING ILMIY-NAZARIY ASOSLARI.....	577
U.N.Muxammadiyev	
MIJOZ VA BANK MUNOSABATLARINI MARKETING TAMOYILLARI ASOSIDA TARTIBGA SOLISH MEXANIZMINI TAKOMILLASHTIRISHNING NAZARIY ASOSLARI	579
Temirova Sevara Baxodirovna	
DAVLAT BANDLIK SIYOSATINING IQTISODIY SAMARADORLIKKA TA'SIRI	585
Abidova Shahnoza Abduvaliyevna	
IQTISODIY XAVFSIZLIKNI TA'MINLASHDA MAKROIQTISODIY NOMUTANOSIBLIK LARNING TIZIMLI TA'SIRI.....	588
Uralov Shavkat Maxramovich	
HARBIY-VATANPARVARLIK TARBIYASINING TARIXIY VA ZAMONAVIY ASPEKTLARI	592
G'ulomov Boburjon G'ogurjon o'g'li	
QORAQALPOG'ISTON RESPUBLIKASIDA 2017 - 2024-YILLARDA AMALGA OSHIRILGAN INVESTITSIYA LOYIHALARINING TARKIBIY VA DINAMIK TAHLILI.....	595
Sultanov Anvar Abdullaevich	

MAMLAKATIMIZDA JISMONIY SHAXSLARDAN OLINADIGAN DAROMAD SOLIG'I VA UNI PROGNOZ QILISH USULLARI	598
Sobirova Nigora Baxtiyor qizi	
ICT WEEK UZBEKISTAN 2025: MILLIY TEXNOLOGIYALAR HAFTALIGINING YAKUNLARI VA ULARNING O'ZBEKISTON IT-EKOTIZIMIGA TA'SIRI	602
Jumaboyev Akmaljon Sheraliyevich	
NEFT-GAZ TARMOG'I KORXONALARIDA SOLIQ IMTIYOZLARINI QO'LLASH SAMARADORLIGI.....	606
Jabborov Mashrab Ismoil o'g'li	
O'ZBEKISTONDA KICHIK BIZNES VA TADBIRKORLIKNI RIVOJLANTIRISH ISTIQBOLLARI	609
Qarshiyeva Moxinur Olim qizi	
TIJORAT BANKLARIDA "BIG DATA" TEXNOLOGIYALARI YORDAMIDA MIJOZLAR BAZASINI SEGMENTLASH VA DAROMADLILIKNI OSHIRISH	612
Ajiabayeva Rauiya Maxsutovna	
QORAQALPOG'ISTON RESPUBLIKASIDA KICHIK BIZNES SUBYEKTLARINING RAQAMLI XIZMATLAR BOZORIDAGI O'RNI: HOLAT VA TENDENSIYALAR	614
Babanazarova Gulzar Ziuatdinovna	
МЕТОДОЛОГИЧЕСКИЙ ПОДХОД К ОЦЕНКЕ УРОВНЯ ЗРЕЛОСТИ ESG-ПРАКТИК НА ПРЕДПРИЯТИЯХ ПО ПРОИЗВОДСТВУ ПОЛИМЕРНОЙ УПАКОВКИ.....	617
Ташпулатов Дильмурад Рустамович	
FINTECH ASOSIDA ISLOMIY MOLIYA MAHSULOTLARINI RIVOJLANTIRISH YO'NALISHLARI	619
Adilov Zuxriddin Marip o'g'li	
"YASHIL" INVESTITSIYALARNI RAG'BATLANTIRISHNING INSTITUTSIONAL MEXANIZMLARINI TAKOMILLASHTIRISH.....	621
Ibragimov Zaxid Taxirovich	
CULTURAL DIMENSIONS AND ORGANIZATIONAL TRANSFORMATION: EVIDENCE FROM SAUDI ARABIA AND UZBEKISTAN.....	624
Abdulmajeed Nabeel Azouz	
SURXONDARYO VILOYATIDA MAHALLIY BUDJETLAR MOLIYAVIY IMKONIYATLARINI KUCHAYTIRISH VA XARAJATLARNI BARQAROR MOLIYALASHTIRISH YO'LLARI	629
Safarmurodova Marjona To'raqulovna	
SOLIQ TIZIMIDA FOYDALANUVCHI XATOLARI VA ULARNI KAMAYTIRISH STRATEGIYALARI	632
Xatamov Alisher Farxadovich	
KICHIK BIZNES SUBYEKTLARINI SOLIQQA TORTISH ORQALI RAG'BATLANTIRISH TIZIMINI RIVOJLANTIRISH.....	635
Abduraimova Nigora Abdugapparovna	
O'ZBEKISTON RESPUBLIKASIDA TALABALAR INNOVATSION RIVOJLANISH MARKAZLARI FUNKSIONAL SALOHİYATINI KENGAYTIRISH YO'LLARI	639
Mirzaliyev Sanjar Maxamatjon o'g'li	
DAVLAT XIZMATLARINI RAQAMLASHTIRISHNING SAMARADORLIGINI OSHIRISH MASALALARI	644
Abdullayev Bobirjon Mamurjanovich	

DAVLAT XIZMATLARINI RAQAMLASHTIRISHNING SAMARADORLIGINI OSHIRISH MASALALARI

Abdullayev Bobirjon Mamurjanovich

Toshkent davlat iqtisodiyot universiteti

“Iqtisodiyotda axborot texnologiyalari va tizimlari” kafedrası magistranti

Annotatsiya: Mazkur maqolada davlat xizmatlarini raqamlashtirishning samaradorligini oshirish masalalari tahlil qilingan. Tadqiqot davomida elektron hukumat tizimining rivojlanish tendensiyalari, davlat xizmatlarini ko'rsatishda raqamli texnologiyalarning ahamiyati hamda ularning boshqaruv samaradorligiga ta'siri o'rganilgan. Shuningdek, davlat xizmatlarini raqamlashtirish orqali xizmat ko'rsatish tezkorligi, shaffoflik va fuqarolar uchun qulaylik darajasini oshirish imkoniyatlari yoritilgan. Maqolada sun'iy intellekt, katta hajmdagi ma'lumotlar va idoralararo elektron integratsiyaning davlat boshqaruvi tizimidagi o'rnı ilmiy asosda baholangan.

Kalit so'zlar: davlat xizmatlari, raqamlashtirish, elektron hukumat, raqamli texnologiyalar, davlat boshqaruvi, sun'iy intellekt, Big Data, elektron integratsiya, boshqaruv samaradorligi, raqamli transformatsiya.

Abstract: This article analyzes the issues of improving the efficiency of digitalization of public services. The study examines the development trends of e-government systems, the importance of digital technologies in public service delivery, and their impact on governance efficiency. In addition, the opportunities to enhance the speed, transparency, and convenience of public services through digitalization are highlighted. The article scientifically evaluates the role of artificial intelligence, big data, and interdepartmental electronic integration in the public administration system.

Key words: public services, digitalization, e-government, digital technologies, public administration, artificial intelligence, Big Data, electronic integration, governance efficiency, digital transformation.

Аннотация: В данной статье проанализированы вопросы повышения эффективности цифровизации государственных услуг. В ходе исследования изучены тенденции развития системы электронного правительства, значение цифровых технологий в предоставлении государственных услуг и их влияние на эффективность управления. Также освещены возможности повышения оперативности, прозрачности и удобства государственных услуг для граждан посредством цифровизации. В статье научно обоснована роль искусственного интеллекта, больших данных и межведомственной электронной интеграции в системе государственного управления.

Ключевые слова: государственные услуги, цифровизация, электронное правительство, цифровые технологии, государственное управление, искусственный интеллект, Big Data, электронная интеграция, эффективность управления, цифровая трансформация.

Bugungi kunda jahon iqtisodiyotida raqamli transformatsiya jarayonlarining jadallashuvi davlat boshqaruvi tizimiga ham sezilarli ta'sir ko'rsatmoqda. Ayniqsa, davlat xizmatlarini raqamlashtirish fuqarolar va davlat organlari o'rtasidagi munosabatlarni soddalashtirish, xizmatlar ko'rsatish tezkorligini oshirish hamda boshqaruv samaradorligini ta'minlashning muhim omiliga aylanmoqda. Raqamli texnologiyalarni davlat xizmatlari tizimiga joriy etish natijasida byurokratik to'siqlar qisqarib, inson omili bilan bog'liq xatolar kamaymoqda hamda xizmatlardan foydalanish imkoniyatlari kengaymoqda. Shu sababli davlat xizmatlarini raqamlashtirish zamonaviy davlat siyosatining ustuvor yo'nalishlaridan biri sifatida e'tirof etilmoqda.

O'zbekistonda ham so'nggi yillarda davlat boshqaruvi va xizmatlar ko'rsatish tizimini raqamlashtirish bo'yicha keng ko'lamli islohotlar amalga oshirilmoqda. Xususan, elektron hukumat tizimini rivojlantirish, davlat xizmatlarini onlayn platformalar orqali taqdim etish, idoralararo elektron hamkorlikni yo'lga qo'yish hamda raqamli infratuzilmani takomillashtirish bo'yicha muhim chora-tadbirlar amalga oshirildi. Natijada aholiga ko'rsatilayotgan xizmatlarning sifati va qulayligi oshib, davlat organlari faoliyatining ochiqligi va shaffofligi kuchaymoqda. Shu bilan birga, davlat xizmatlarini raqamlashtirish jarayonida texnologik infratuzilmaning yetarli emasligi, ayrim hududlarda internet qamrovining cheklanganligi, raqamli savodxonlik darajasidagi tafovutlar kabi masalalar ham dolzarb bo'lib qolmoqda.

Mazkur mavzuning dolzarbligi shundaki, davlat xizmatlarini raqamlashtirishning samaradorligini oshirish orqali davlat boshqaruvi tizimining tezkorligi, ochiqligi va fuqarolarga yo'naltirilganligi ta'minlanadi. Shuningdek, raqamlashtirish jarayonlari iqtisodiy resurslardan oqilona foydalanish, korrupsion holatlarni kamaytirish hamda davlat va jamiyat o'rtasidagi ishonchni mustahkamlashga xizmat qiladi. Ayniqsa, global raqobat va raqamli iqtisodiyot sharoitida davlat xizmatlarining innovatsion asosda tashkil etilishi mamlakatning ijtimoiy-iqtisodiy rivojlanishiga ijobiy ta'sir ko'rsatadi.

Davlat xizmatlarini raqamlashtirish zamonaviy davlat boshqaruvi tizimini transformatsiya qilishning eng muhim yo'nalishlaridan biri hisoblanadi. Raqamli texnologiyalarni davlat xizmatlari tizimiga joriy etish orqali davlat organlari faoliyatining samaradorligini oshirish, aholiga qulay va tezkor xizmat ko'rsatish hamda boshqaruv jarayonlarining ochiqligini ta'minlash imkoniyati kengaymoqda. Bugungi kunda rivojlangan davlatlar tajribasi shuni ko'rsatmoqdaki, raqamlashtirish nafaqat xizmatlar ko'rsatish sifatini oshiradi, balki davlat boshqaruvi xarajatlarini qisqartirish, korrupsion omillarni kamaytirish va fuqarolarning davlat tizimiga bo'lgan ishonchini mustahkamlashga ham xizmat qiladi.

Davlat xizmatlarini raqamlashtirishning asosiy maqsadi fuqarolar va tadbirkorlik subyektlari uchun xizmatlardan foydalanish jarayonini soddalashtirishdan iboratdir. An'anaviy boshqaruv tizimida ko'plab hujjatlarni yig'ish, turli tashkilotlarga murojaat qilish va uzoq vaqt kutish talab etilgan bo'lsa, raqamli platformalar ushbu muammolarni sezilarli darajada kamaytiradi. Masalan, elektron hukumat portallari orqali aholiga tug'ilganlikni ro'yxatdan o'tkazish, tadbirkorlik subyektlarini davlat ro'yxatidan o'tkazish, soliqlarni to'lash, kommunal xizmatlar uchun hisob-kitob qilish kabi ko'plab xizmatlar masofadan turib amalga oshirilmoqda. Bu esa vaqt va xarajatlarni tejash bilan birga xizmat ko'rsatish sifati va tezkorligini oshirmoqda.

Raqamlashtirish jarayonlarining samaradorligi ko'p jihatdan davlat organlari o'rtasidagi integratsiya darajasiga bog'liq. Agar turli davlat tashkilotlari o'zaro yagona axborot tizimi orqali ishlasa, fuqarodan bir xil ma'lumotlarni qayta-qayta talab qilish ehtiyoji kamayadi. Shu sababli idoralararo elektron hamkorlik davlat xizmatlarini raqamlashtirishning eng muhim tarkibiy qismlaridan biri hisoblanadi. O'zbekistonda ham bu borada yagona elektron platformalarni shakllantirish, ma'lumotlar bazalarini integratsiya qilish hamda davlat xizmatlari markazlari faoliyatini raqamli tizim asosida tashkil etish bo'yicha keng ko'lamli ishlar amalga oshirilmoqda (1-jadval).

1-jadval. Davlat xizmatlarini raqamlashtirish natijasida xizmat ko'rsatish samaradorligi ko'rsatkichlarining o'zgarishi¹

Ko'rsatkichlar	An'anaviy xizmat ko'rsatish tizimi	Raqamlashtirilgan xizmat ko'rsatish tizimi	O'zgarish darajasi
Xizmat ko'rsatishning o'rtacha muddati	5–10 kun	5–30 daqiqa	Keskin qisqargan
Hujjat topshirish shakli	Qog'oz shaklida	Elektron shaklida	To'liq avtomatlashtirilgan
Fuqarolarning tashkilotga murojaat soni	3–5 marotaba	1 marotaba yoki masofadan	Sezilarli kamaygan
Davlat xizmatlaridan foydalanish qulayligi	Past	Yuqori	Oshgan
Inson omili ta'siri	Yuqori	Minimal	Kamaygan
Korrupsion xavf darajasi	Nisbatan yuqori	Past	Qisqargan
Xizmatlardan foydalanish imkoniyati	Hudud bilan cheklangan	24/7 onlayn	Kengaygan
Xarajatlar darajasi	Yuqori	Nisbatan past	Tejalgan
Ma'lumotlar almashinuvi	Sekin	Tezkor elektron integratsiya	Takomillashgan
Fuqarolar qoniqish darajasi	O'rtacha	Yuqori	Oshgan

1 Manba: muallif ishlanmasi.

Jadval ma'lumotlari davlat xizmatlarini raqamlashtirish natijasida boshqaruv samaradorligi sezilarli darajada oshganini ko'rsatadi. Xususan, xizmat ko'rsatish muddati bir necha kunlardan bir necha daqiqagacha qisqargani davlat xizmatlarining tezkorligini ta'minlamoqda. Elektron platformalarning joriy etilishi qog'oz hujjatlar aylanishini kamaytirib, fuqarolar uchun qulaylik yaratmoqda. Shu bilan birga, inson omilining qisqarishi korrupsion xavflarni kamaytirishga ham xizmat qilmoqda. Onlayn xizmatlarning 24/7 rejimida faoliyat yuritishi aholining davlat xizmatlaridan foydalanish imkoniyatlarini kengaytirgan. Natijada fuqarolarning qoniqish darajasi oshib, davlat boshqaruvi tizimining ochiqligi va samaradorligi mustahkamlanmoqda.

Jadval ma'lumotlari davlat xizmatlarini raqamlashtirish natijasida xizmatlar sifati va tezkorligida sezilarli o'zgarishlar yuz berayotganini ko'rsatadi. Ayniqsa, xizmat ko'rsatish muddatining qisqarishi, murojaatlarni ko'rib chiqish samaradorligining oshishi hamda fuqarolarning davlat xizmatlaridan foydalanish imkoniyatlarining kengayishi raqamlashtirishning muhim natijalaridan biridir. Shu bilan birga, elektron platformalar orqali xizmatlar ko'rsatish davlat organlari faoliyatining ochiqligi va shaffofligini ta'minlashga ham xizmat qilmoqda.

Davlat xizmatlarini raqamlashtirish samaradorligini oshirishda sun'iy intellekt, katta hajmdagi ma'lumotlar (Big Data), bulutli texnologiyalar va mobil ilovalarning ahamiyati tobora ortib bormoqda. Ayniqsa, sun'iy intellekt texnologiyalari murojaatlarni avtomatik qayta ishlash, fuqarolarga tezkor maslahatlar berish va xizmatlarni shaxsiylashtirish imkonini yaratmoqda. Chat-botlar va virtual yordamchilar orqali aholining ko'plab savollariga avtomatik javob berilishi davlat organlari yuklamasini kamaytirish bilan birga xizmat ko'rsatish tezligini ham oshirmoqda.

Katta hajmdagi ma'lumotlarni tahlil qilish esa davlat boshqaruvi samaradorligini oshirishda muhim vosita hisoblanadi. Davlat organlari aholining ehtiyojlari, murojaatlari va xizmatlardan foydalanish ko'rsatkichlarini tahlil qilish orqali yanada samarali qarorlar qabul qilish imkoniyatiga ega bo'ladi. Bu esa davlat xizmatlarini fuqarolar talabiga moslashtirish va xizmatlar sifatini muntazam takomillashtirish imkonini beradi. Masalan, ma'lumotlarni tahlil qilish orqali qaysi hududlarda xizmatlarga talab yuqori ekanligi yoki qaysi xizmatlarda murojaatlar ko'payayotganini aniqlash mumkin bo'ladi.

Davlat xizmatlarini raqamlashtirishning yana bir muhim jihati bu korrupsion omillarni kamaytirish imkoniyatidir. An'anaviy xizmat ko'rsatish tizimida inson omili yuqori bo'lgani sababli ayrim hollarda noqonuniy to'lovlar, ortiqcha byurokratik talablar yoki xizmat ko'rsatishda sun'iy to'siqlar yuzaga kelishi mumkin edi. Elektron tizimlar esa xizmat ko'rsatish jarayonini avtomatlashtirish orqali inson omilini kamaytiradi va barcha jarayonlarning elektron nazorat qilinishini ta'minlaydi. Natijada xizmat ko'rsatishning shaffofligi ortadi hamda fuqarolarning davlat tizimiga bo'lgan ishonchi mustahkamlanadi.

Shu bilan birga, davlat xizmatlarini raqamlashtirish jarayonida ayrim muammolar ham mavjud. Avvalo, raqamli infratuzilmaning barcha hududlarda bir xil darajada rivojlanmaganligi xizmatlardan foydalanish imkoniyatlarida tafovutlarni yuzaga keltirmoqda. Ayniqsa, chekka hududlarda internet tezligi va sifati bilan bog'liq muammolar elektron xizmatlardan to'liq foydalanishga to'sqinlik qilmoqda. Bundan tashqari, aholining ayrim qatlamlarida raqamli savodxonlik darajasining yetarli emasligi ham dolzarb masalalardan biri hisoblanadi.

Mazkur muammolarni bartaraf etish uchun quyidagi yo'nalishlarga alohida e'tibor qaratish maqsadga muvofiq hisoblanadi:

1. Raqamli infratuzilmani yanada rivojlantirish va barcha hududlarda yuqori sifatli internet qamrovini kengaytirish.
2. Aholining raqamli savodxonligini oshirish bo'yicha ta'lim dasturlarini kuchaytirish.
3. Davlat organlari axborot tizimlari o'rtasidagi integratsiyani takomillashtirish.
4. Kiberxavfsizlik tizimini mustahkamlash va ma'lumotlar himoyasini kuchaytirish.
5. Sun'iy intellekt va innovatsion texnologiyalarni davlat xizmatlariga keng joriy etish.

Kiberxavfsizlik masalasi davlat xizmatlarini raqamlashtirishning eng muhim yo'nalishlaridan biridir. Elektron platformalarda katta hajmdagi shaxsiy va moliyaviy ma'lumotlar saqlanishi sababli ularni himoya qilish dolzarb ahamiyat kasb etadi. Agar axborot xavfsizligi yetarli darajada ta'minlanmasa, ma'lumotlarning noqonuniy tarqalishi yoki kiberhujumlar davlat xizmatlari tizimiga salbiy ta'sir ko'rsatishi mumkin. Shu sababli zamonaviy himoya vositalarini joriy etish, ma'lumotlarni shifrlash va xavfsizlik monitoringini kuchaytirish zarur hisoblanadi.

Raqamlashtirish jarayonlarining iqtisodiy samaradorligi ham yuqori ahamiyatga ega. Elektron davlat xizmatlari orqali qog'oz hujjatlar hajmi kamayadi, xizmat ko'rsatish xarajatlari qisqaradi va davlat organlari faoliyatining tezkorligi oshadi. Natijada budjet mablag'laridan samarali foydalanish imkoniyati kengayadi. Shu bilan birga, tadbirkorlik subyektlari uchun qulay ishbilarmonlik muhiti yaratiladi. Xususan, litsenziya va ruxsatnomalarni elektron shaklda olish imkoniyatining yaratilishi biznes yuritish jarayonini soddalashtirib, investitsion jozibadorlikni oshirishga xizmat qiladi.

Xalqaro tajriba ham davlat xizmatlarini raqamlashtirishning yuqori samaradorligini tasdiqlaydi. Masalan, Estoniya, Singapur va Janubiy Koreya kabi davlatlarda elektron hukumat tizimining rivojlanganligi davlat boshqaruvi samaradorligini sezilarli darajada oshirgan. Ushbu davlatlarda aholining deyarli barcha davlat xizmatlaridan onlayn foydalanish imkoniyati mavjud bo'lib, bu xizmat ko'rsatish tezligi va sifati yuqori darajaga

chiqishiga sabab bo'lgan. O'zbekiston uchun ham ushbu tajribalarni milliy sharoitga moslashtirgan holda joriy etish muhim ahamiyat kasb etadi.

Umuman olganda, davlat xizmatlarini raqamlashtirish davlat boshqaruvi tizimini modernizatsiya qilishning strategik yo'nalishi hisoblanadi. Raqamli texnologiyalarni keng joriy etish orqali xizmat ko'rsatish sifati va tezkorligini oshirish, korrupsion omillarni kamaytirish, budget mablag'laridan samarali foydalanish hamda fuqarolarning davlat tizimiga bo'lgan ishonchini mustahkamlash mumkin. Shu sababli raqamlashtirish jarayonlarini izchil davom ettirish va innovatsion texnologiyalarni davlat xizmatlari tizimiga keng tatbiq etish mamlakatning uzoq muddatli ijtimoiy-iqtisodiy rivojlanishida muhim omil bo'lib xizmat qiladi.

Foydalanilgan adabiyotlar ro'yxati:

1. A. Alimuhamedov, D. Xudoyqulov. Elektron hukumat va raqamli iqtisodiyot. O'quv qo'llanma. – T.: Iqtisodiyot, 2021. – 256 b.
2. N. Jo'rayev. Davlat boshqaruvida axborot-kommunikatsiya texnologiyalari. – T.: Innovatsion rivojlanish nashriyoti, 2020. – 224 b.
3. T. Janowski. Digital Government Evolution: From Transformation to Contextualization. – Government Information Quarterly, 2015. – Vol. 32(3). – P. 221–236.
4. M. Castells. The Rise of the Network Society. – Oxford: Blackwell Publishers, 2010. – 597 p.
5. D. Tapscott. The Digital Economy: Promise and Peril in the Age of Networked Intelligence. – New York: McGraw-Hill, 2014. – 368 p.
6. OECD. OECD Public Governance Reviews: Uzbekistan. – Paris: OECD Publishing, 2024. – 312 p.
7. OECD. A Data-Driven Public Sector. – Paris: OECD Publishing, 2019. – 104 p.
8. United Nations. United Nations E-Government Survey 2024: Digital Government for Sustainable Development. – New York: United Nations, 2024. – 364 p.
9. OECD. Digital Government Studies. – Paris: OECD Publishing, 2023. – 280 p.
10. M. Alenezi. Understanding Digital Government Transformation. – International Journal of Advanced Computer Science and Applications, 2022. – Vol. 13(2). – P. 145–154.
11. Md. Headayetullah, G.K. Pradhan. Interoperability, Trust Based Information Sharing Protocol and Security: Digital Government Key Issues. – International Journal of Computer Science and Network Security, 2010. – Vol. 10(5). – P. 34–41.

IQTISODIYOT & TARAQQIYOT

Ijtimoiy, iqtisodiy, texnologik, ilmiy, ommabop jurnal

Ingliz tili muharriri: Feruz Hakimov

Musahhih: Zokir ALIBEKOV

Sahifalovchi va dizayner: Oloviddin Sobir o'g'li

2025-yil, may.

© Materiallar ko'chirib bosilganda "Yashil" iqtisodiyot va taraqqiyot" jurnali manba sifatida ko'rsatilishi shart. Jurnalda bosilgan material va reklamalardagi dalillarning aniqligiga mualliflar ma'sul. Tahririyat fikri har vaqt ham mualliflar fikriga mos kelmasligi mumkin. Tahririyatga yuborilgan materiallar qaytarilmaydi.

Mazkur jurnalda maqolalar chop etish uchun quyidagi havolalarga maqola, reklama, hikoya va boshqa ijodiy materiallar yuborishingiz mumkin. Materiallar va reklamalar pullik asosda chop etiladi.

EI.Pochta: sq143235@gmail.com

Bot: @iqtisodiyot_77

Tel.: 93 718 40 07

Jurnalga istalgan payt quyidagi rekvizitlar orqali obuna bo'lishingiz mumkin. Obuna bo'lgach, @iqtisodiyot_77 telegram sahifamizga to'lov haqidagi ma'lumotni skrinshot yoki foto shaklida jo'natishingizni so'raymiz. Shu asosda har oygi jurnal yangi sonini manzilingizga jo'natamiz.

"Yashil" iqtisodiyot va taraqqiyot" jurnali 03.11.2022-yildan O'zbekiston Respublikasi Prezidenti Adminstratsiyasi huzuridagi Axborot va ommaviy kommunikatsiyalar agentligi tomonidan №566955 reyestr raqami tartibi bo'yicha ro'yxatdan o'tkazilgan.

Litsenziya raqami: №046523. PNFL: 30407832680027

Manzilimiz: Toshkent shahar, Mirzo Ulug'bek tumani
Kumushkon ko'chasi, 26-uy.

Jurnal sayti: <https://yashil-iqtisodiyot-taraqqiyot.uz>